УДК 336:14

Спасів Н.Я.
к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів
ІФНТУНГ
Мартинюк В.Ф.
к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки і управління виробництвом
ТКІ

ПРАГМАТИЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Постановка проблеми. Вагомою причиною низької ефективності забезпечення соціальних гарантій населенню є проблеми, пов'язані з необґрунтованістю їх розмірів, а також недоліки визначення обсягів фінансових ресурсів, необхідних для їх забезпечення. Вітчизняна практика планування акумуляції та використання коштів органами місцевого самоврядування на забезпечення соціальних гарантій вказує на наявність упущень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання забезпечення соціальних гарантій державою та органами місцевого самоврядування перебували в центрі уваги визначних зарубіжних представників фінансової науки: Дж. Б'юкенена, А. Вагнера, К. Ерроу, Дж. М. Кейнса, В. Лебедева, Е. Ліндаля, П. Самуельсона, А. Сміта, М. Сперанського, Дж. Стігліца, В. Танзі, А. Улюкаева, М. Ходорович. Одночасно дані проблеми досліджувались у працях вітчизняних вчених: В. Андрущенка, В. Базилевича, М. Барановського, Й. Бескида, М. Білик, С. Буковинського, С. Булгакової, О. Василика, В. Гейця, В. Глущенка, А. Грищенка, А. Даниленка, Я. Дьяченка, А. Єпіфанова, О. Кириленко, О. Ковалюка, М. Крупки, І. Лукінова, І. Лук'яненка, І. Луніної, Ю. Лупенка, С. Науменкової, В. Опаріна, Г. П'ятаченка, Д. Полозенка, І. Чугунова, Л. Шаблистої, С. Юрія та інших.

Проте, слід зауважити, що науковці у своїх працях по різному висвітлювали необхідність соціального забезпечення бюджетами нижчого рівня, сформувавши цим підґрунтя для подальших досліджень у даній площині.

Постановка завдання. Враховуючи зазначене, метою статті є комплексне дослідження тенденцій забезпечення соціальних гарантій органами місцевого самоврядування.

***Виклад основного матеріалу дослідження*.** Основні негативи оперативного планування показників пов'язані з використанням застарілої та недосконалої методологічної бази. Поширена в Україні методика планування згідно принципу «від досягнутого», коли в основу параметрів майбутніх доходів чи обсягів фінансування покладено дані за цими ж статтями за попередні роки і прогноз макроекономічних індикаторів, не дає змоги оцінити як потребу чи рівень задоволення суспільних потреб, так і ефективність витрачання державних коштів, чи спрогнозувати тенденції розвитку суспільних процесів на майбутнє.

Таблиця 1

Основні показники бюджету м. Тернополя на 2012 рік

(з потребою у коштах субвенцій з державного бюджету на 2012 рік)

Показники	Виконання 2011 р.	у % до факту 2010 р.	Контрольні показники МФУ на 2012 р.	Контрольні показники МФУ на 2012 р. до 2011р., %
Видатки бюджету, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів	356,3	103,4	393,7	109,9
Видатки бюджету, що не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів	42,4	174,5	52,8	124,5
Субвенції з державного бюджету	173,7	129,4	194,1	111,9
Дотація вирівнювання фінансової забезпеченості	1,9	135,7	2	105,3
Всього по загальному фонду	574,3	114,1	642,6	111,6
Спеціальний фонд	59,5	77,4	59,0	99,2
Субвенції з державного бюджету			13,2	
Разом видатків бюджету	633,8	109,2	714,8	110,4

Єдине, що можна зробити, це забезпечити так зване «цільове використання» коштів і, відповідно, співставити планову та фактичну суму фінансування (табл. 1).

Як свідчать дані табл. 1, потреба у коштах ілюструє не забезпеченість бюджету м. Тернополя в частині соціальної складової та ілюструє неефективність політики органів місцевого самоврядування щодо фінансового забезпечення соціальних гарантій.

До того ж в сучасних умовах, коли нецільове використання бюджетних коштів є буденним явищем, уже сам факт їх витрачання на передбачені цілі вважається ознакою ефективності. Між тим, навіть цільове використання коштів не завжди рівнозначне ефективному. Тому, вважаємо, що у проблемних моментах прогнозно-планової роботи у сфері соціальних гарантій можна виділити недоліки планування фінансового забезпечення матеріального добробуту населення, а також недоліки визначення обсягів видатків, необхідних для гарантування надання йому нематеріальних суспільних благ.

Однією з головних причин неефективності політики щодо соціальних гарантій матеріального добробуту населення, на наш погляд, слід назвати практику використання в процесі тактичного планування показників, розрахованих на основі не реальної потреби у фінансуванні, а можливостей місцевих бюджетів. Наочною в цьому випадку, є практика використання прожиткового мінімуму для встановлення розмірів основних соціальних гарантій і, на їх основі, обсягів необхідного фінансування оплати праці у бюджетному секторі та програм соціального захисту.

В основу розміру прожиткового мінімуму, який застосується в Україні, покладено показник мінімального споживчого кошика, головну частину якого складає набір продуктів харчування в розрахунку на одну особу на місяць. Цей набір розрахований на основі норм оцінки фізіологічних потреб, розроблених ще у 1990 р. Ленінградським інститутом гігієни праці. Іншою проблемою розрахунку прожиткового мінімуму є те, що процес його встановлення не передбачає врахування регіональних особливостей ціноутворення на продовольчі та непродовольчі товари.

У розрахунковій структурі прожиткового мінімуму також не враховано питомої ваги податку на доходи фізичних осіб, який відчутно впливає на розміри отримуваної заробітної плати людини і зменшує її можливості у задоволенні особистих споживчих потреб. Відтак, можемо констатувати наявність в Україні двох споживчих кошиків і, відповідно, двох прожиткових мінімумів – офіційного, який використовується для розрахунку основних соціальних стандартів та державних соціальних гарантій, і фактичного, який відображає реальний споживчий мінімум. Величина останнього оцінюються експертами у 1,5-2,2-кратному розмірі офіційного прожиткового мінімуму. Це вимагає внесення змін до методики розрахунку прожиткового мінімуму, які повинні полягати у наступному:

– по-перше – частковій відмові від застосування нормативного методу при розрахунку показника прожиткового мінімуму. На наше переконання, найбільш прийнятним для України могло б стати застосування комбінованого нормативно-статистичного методу розрахунку прожиткового мінімуму, який широко використовується у розвинутих країнах Європи та США.

– по-друге – врахуванні регіональних відмінностей формування цін на товари і послуги, які використовуються при розрахунку розмірів прожиткового мінімуму. Найбільш реальним в цьому випадку могло б стати застосування спеціальних поправочних коефіцієнтів, визначених шляхом порівняння динаміки споживчих цін і тарифів на житлово-комунальні послуги по регіону з відповідними загальнодержавними показниками;

– по-третє – на період диспаритету неоподатковуваного і прожиткового мінімумів врахування при визначенні розмірів останнього витрат на сплату податку на доходи фізичних осіб.

Водночас, проблему неконтрольованого зростання видатків на надання соціальних допомог можна вирішити шляхом підвищення їх адресності через удосконалення методів контролю за рівнем добробуту реципієнтів. При цьому необхідно посилити координацію роботи контролюючих служб територіальних підрозділів Міністерства праці і соціальної політики України, фінансових органів та органів місцевого самоврядування.

Потрібно розширити повноваження інституту соціальних інспекторів, надати їм реальну можливість з'ясування фактичного рівня добробуту кожного потенційного одержувача допомоги, застосування фінансових санкцій за подання недостовірної інформації і наступне призначення допомоги. Водночас, необхідно спільно з органами державної податкової служби використовувати непрямі методи контролю за доходами.

Поряд з підвищенням адресності соціальної допомоги, більш дієвим методом стримування росту видатків на фінансування соціальних допомог є зростання оплати праці, в тому числі у бюджетному секторі. Наявність в Україні економічно необґрунтованого штучного заниження вартості робочої сили стала практично аксіомою. Спостерігається фактична втрата заробітною платою відтворювальної і стимулюючої функцій, що веде до необґрунтованої деформації структури доходів населення.

З огляду на вищезазначене, реформування заробітної плати (в тому числі у бюджетній сфері) має стати невід'ємною складовою ринкових перетворень. Потрібна нова ідеологія реформування заробітної плати, в основі якої має бути перехід від визначення ціни праці як вартості засобів на особисте споживання працівника до встановлення її реальної ціни як вартості засобів, необхідних для розширеного відтворення працюючої людини і членів її сім'ї.

При цьому першочергово має бути удосконалена методика визначення мінімальної заробітної плати, оскільки її розрахунок в Україні досі підпорядкований не об'єктивним показникам соціально-економічного розвитку, а кон'юнктурним політичним мотивам. Вона залишається лише технічним нормативом для розрахунку соціальних виплат відповідно до можливостей видаткової частини бюджету. Реформа заробітної плати має бути комплексною і передбачати вирішення наступних завдань із:

– забезпечення соціально-економічних потреб населення;

– зміни структури валового внутрішнього продукту, зокрема, приведення частки оплати праці в його обсягах у відповідність із практикою розвинутих країн (60-70% ВВП).

Підвищення розмірів мінімальної заробітної плати, на наш погляд, має відбуватися поетапно:

– на першому етапі необхідно привести її розмір до розрахованого за удосконаленою методикою прожиткового мінімуму, який матиме характер мінімального соціального стандарту і засвідчуватиме гарантію держави кожному громадянину мінімально допустимого обсягу споживання найбільш важливих матеріальних і нематеріальних благ та послуг, необхідних для нормального відтворення робочої сили;

– на другому етапі розміри мінімальної заробітної плати повинні бути кориговані відповідно до коефіцієнта сімейного навантаження. Таким чином, мінімальна заробітна плата повинна перевищувати розміри прожиткового мінімуму в 1,2-1,5 рази (згідно вимог Європейської соціальної хартії – у 2,5 рази) з метою охоплення об'єму ресурсів, необхідних для нормального відтворення робітника та його родини. При цьому необхідно відмовитися від догми, що темпи зростання заробітної плати не повинні перевищувати відповідну динаміку продуктивності праці. Відставання росту заробітної плати від динаміки продуктивності праці свідчить про несправедливий перерозподіл доходів на користь бізнесу і суперечить поставленому завданню зміни структури валового внутрішнього продукту. Тому не просто допустимим, а й необхідним в короткостроковій перспективі є випереджаюче підвищення мінімальної заробітної плати. Суттєве її зростання сприятиме відновленню дієвості цього потенційно потужного важеля економічної політики та стимулу соціально-економічного розвитку і матиме наступні позитивні наслідки:

– збільшення надходжень до місцевих бюджетів від податку на доходи фізичних осіб, що створює підґрунтя для підвищення рівня оплати праці у бюджетній сфері;

– розширення платоспроможного попиту, що є стимулом для розширення виробництва і відповідного зростання податкових надходжень;

– вирівнювання співвідношення між мінімальною та середньою заробітною платою, скорочення масштабів міжтериторіальної і міжгалузевої диференціації в оплаті праці;

– зростання власних надходжень Пенсійного фонду України та інших фондів соціального страхування;

– скорочення обсягів бюджетних видатків на надання житлових субсидій, соціальної допомоги та пільг.

Необхідно зазначити, що поряд із прорахунками стосовно встановлення розмірів основних соціальних гарантій у сфері матеріального добробуту населення, необхідно зупинитися також на недоліках методики і практики планування видатків на забезпечення соціальних гарантій споживання нематеріальних суспільних благ. В Україні в основу їх визначення покладено показник фінансового нормативу бюджетної забезпеченості. Останній відображає обсяг видатків відповідного бюджету на фінансування певної суспільної послуги в розрахунку на одного жителя.

В свою чергу, основою для розрахунку нормативу бюджетної забезпеченості повинен бути державний соціальний стандарт у відповідній сфері (освіти, культури, охорони здоров'я тощо). Він являє собою гарантію високого рівня життя певної якості і засвідчує зобов'язання держави забезпечити надання громадянам за рахунок бюджетних ресурсів певного набору суспільних благ. Переваги соціальних стандартів полягають у наступному:

– їх затвердження дає змогу в повній мірі перейти до подушного фінансування витрат на соціальні потреби, що сприяє підвищенню ефективності використання державних коштів;

– вони дають змогу підвищити рівень обґрунтованості обсягів бюджетних видатків на соціальні потреби;

– соціальні стандарти передбачають встановлення головних критеріїв якості послуг, тощо.

Однак, не зважаючи на вимоги Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» значний обсяг соціальних стандартів і нормативів залишається не розробленим. Зокрема, у сфері охорони здоров'я, житлово-комунального господарства затверджено 65–75% соціальних

стандартів, а стосовно обслуговування закладами культури, транспорту і зв'язку відповідний показник складає близько 50%.

На сьогодні більшість нормативів бюджетної забезпеченості базуються або на фактичних даних попередніх періодів, або на інтуїтивній величині. Якщо в перші два роки після введення нормативу бюджетної забезпеченості його розміри дійсно визначалися на основі узагальненої потреби у витратах, то у подальшому проводилося їх коригування лише згідно динаміки заробітної плати. При цьому практично не враховувалася зміна інших показників (інфляція, зміна мережі установ і персоналу тощо).

Крім того, в сучасних умовах фінансові нормативи бюджетної забезпеченості встановлюють не методом прямого розрахунку, на основі врахування потреб у коштах бюджетних установ, а «зворотним» шляхом – через визначення загального прогнозного обсягу бюджетних видатків на певну мету в розрахунку на одного одержувача відповідної суспільної послуги. Внаслідок цього, фінансовий норматив бюджетної забезпеченості можна розглядати нині не як інструмент нормативного планування видатків місцевих бюджетів на основі науково обґрунтованого визначення потреби у бюджетних ресурсах, а лише як важіль для здійснення перерозподільчих процесів.

Поряд з недостатньою обґрунтованістю показників нормативів бюджетної забезпеченості, не досконалою залишається також практика застосування коригуючих коефіцієнтів, які призначені врахувати існуючі відмінності у вартості надання суспільних послуг та інші особливості адміністративно-територіальної одиниці. З огляду на те, що ряд із них визначаються на підставі даних минулих років, а їх перелік має фрагментарний характер, такий підхід не завжди можна вважати об'єктивним.

Таким чином, по-перше, на прогнозні показники переносяться нерідко необґрунтовані та спонтанні дії уряду у відповідній сфері, а, по-друге, не враховуються усі фактори впливу на формування потреби у фінансових ресурсах конкретної території. Крім цього, окремі дані, які використовуються при визначенні коригуючих коефіцієнтів, характеризуються значною мінливістю, що вимагає їх постійних уточнень і повторних перерахунків, які не

завжди проводяться. Нестабільність формульної методики визначення бюджетних видатків також обмежує можливості щодо проведення довготермінового бюджетного планування і розробки перспективних рішень стосовно використання коштів бюджетів на фінансування соціальних гарантій.

Планування бюджетних видатків на забезпечення соціальних гарантій на рівні конкретних бюджетних установ проводиться на основі відповідних індивідуальних норм видатків, негативними ознаками яких науковці визначають їх необ'єктивність, відсутність стимулів до ощадного використання бюджетних ресурсів, збереження жорсткої регламентації та зниження ефективності управління.

При цьому одним із найбільш дієвих заходів щодо усунення вказаних недоліків в сучасній економічній літературі називають перехід до укрупнених норм видатків, а також відмову від фінансування на засадах «забезпечення функціонування» на користь принципу «ефективної діяльності». Перевагами такого підходу має стати розширення управлінської автономії бюджетних установ та стимулювання підвищення ефективності витрачання коштів.

В цілому підтримуючи ідеї підвищення раціональності використання бюджетних ресурсів, вважаємо, що впровадження вищеназваних заходів може спричинити ряд негативних наслідків, як-то прискорене згортання мережі бюджетних установ соціальної сфери та відповідне позбавлення значного числа громадян доступу до ряду суспільних послуг, що напряму суперечить принципам соціальної безпеки.

Для прикладу, низька результативність діяльності бюджетних установ може бути спричинена об'єктивними причинами – відсутністю належної матеріальної бази, дефіцитом кваліфікованих кадрів. За таких умов розподіл бюджетного фінансування відповідно до принципу «ефективної діяльності» призведе до подальшого скорочення асигнувань на відповідну бюджетну установу, що сприятиме наступному зниженню результативних показників її роботи, компрометуючи саму ідею цього нововведення.

Поряд з цим, слід виважено підходити і до питання впровадження укрупнених норм видатків при кошторисному плануванні, яке, на наш погляд,

матиме ефект за умови суттєвого збільшення фінансування та перегляду оперативно-сітьових показників. В іншому випадку, коли більшість бюджетних асигнувань спрямовується на оплату праці та соціальні відрахування, їх впровадження може спричинити створення нерівних умов господарювання для бюджетних установ одного рівня та стимулюватиме їх керівників не до забезпечення ефективного задоволення суспільних потреб, а до пошуку додаткових джерел фінансування.

Недоліком планування стратегічного характеру можна вважати те, що процес планування видатків на забезпечення соціальних гарантій, не зважаючи на впровадження елементів програмно-цільового методу, так і не став етапом реалізації відповідної стратегії, залишаючись методом досягнення тактичних завдань соціально-економічного розвитку держави.Однак, практично усі значні економічні та соціальні процеси тривають довше, ніж рамки бюджетного року. Саме тому щорічний бюджет держави повинен розглядатися не лише як поточний план формування і використання коштів, а й як складова середньострокового плану-прогнозу, у рамках якого враховані довгострокові тенденції економічного розвитку та поставлені суспільством пріоритети. Необхідно перейти до середньострокового бюджетного планування, яке охоплює не один, а 3-5 календарних років. За таких умов річний бюджет, залишаючись головним засобом розподілу державних фінансових ресурсів за окресленими напрямками.

Одним із ефективних способів управління фінансовими ресурсами, які спрямовуються на фінансування соціальних гарантій, є розробка соціального бюджету як плану їх формування і використання на забезпечення соціальних гарантій. Показники соціального бюджету використовують при проведенні динамічного аналізу фінансування соціальних гарантій, прогнозуванні його розвитку, оцінці рівня соціальних видатків в обсягах сукупних видатків держави та у ВВП (рівня соціального навантаження). При цьому їх розрахунок може проводитися як в межах одного бюджетного періоду, так і на середньострокову перспективу.

Дохідна частина соціального бюджету віддзеркалює усі надходження фінансових ресурсів, які спрямовуються нею на фінансування соціальних гарантій: внески на соціальне страхування, податки, власні кошти бюджетних установ і організацій, приватні і колективні страхові внески, інвестиційні доходи, добровільні пожертвування. У витратній частині соціального бюджету відображені видатки на втілення державної політики зайнятості, пенсійне забезпечення та здійснення соціальних виплат, фінансування охорони здоров'я, освіти, культури, житлово-комунального господарства.

Відновлення розробки соціального бюджету забезпечить системність соціальної політики, узгодженість заходів у сфері фінансування соціальних гарантій з макроекономічними показниками і показниками програми соціально-економічного розвитку держави . Додатковим аргументом на його користь є можливість врахування специфіки розвитку вітчизняної системи соціального забезпечення, регіональних особливостей. Соціальний бюджет дасть змогу реально запровадити програмно-цільовий метод формування показників бюджету, оскільки віддзеркалюватиме, з однієї сторони, необхідні видатки на реалізацію конкретних програм у сфері соціальних гарантій та, з іншої сторони, джерела їх покриття.

Однак, оскільки надмірний рівень соціалізації економіки загрожує зниженням її ефективності і виникнення проблем економічного і соціального характеру, вважаємо, що поряд з розробкою соціального бюджету необхідно проводити його лімітування, тобто встановлення граничних співвідношень між обсягом державних фінансових ресурсів на фінансування соціальних гарантій і обсягом бюджету держави, або ВВП. Це дасть змогу оцінити рівень соціалізації, відповідно, бюджету і ВВП з метою подальшого коригування соціальної політики.

За прикладом європейських країн з найбільш оптимальною для України консервативною моделлю соціальної безпеки гранично максимальне співвідношення обсягів соціального бюджету до ВВП пропонуємо визначити в межах 33-36% ВВП. Його досягнення свідчитиме, що подальше удосконалення фінансового забезпечення соціальних гарантій може проводитися лише шляхом

перерозподілу наявних ресурсів, підвищення ефективності їх використання, а не механічного їх прирощення. Моніторинг рівня соціалізації економіки за допомогою лімітування соціального бюджету дасть змогу збалансувати інтереси суспільства та бізнесу, забезпечити можливості для проведення державою соціальної політики без стримування економічного розвитку.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, проведене дослідження методики і практики встановлення соціальних стандартів та планування видатків на забезпечення соціальних гарантій дає нам підстави зробити наступні висновки та узагальнення:

– основною причиною неефективності вітчизняної політики у сфері соціальних гарантій в сучасних умовах залишається використання застарілої методологічної бази розрахунку показників основних соціальних стандартів;

– другою за масштабністю причиною неефективного забезпечення соціальних гарантій є прийняття значної кількості нормативно-правових актів у сфері соціальних відносин, які, на наш погляд, необхідно уніфікувати та раціоналізувати шляхом:

а) вироблення власної політики держави у сфері соціальних відносин, яка була б зорієнтована на сучасний стан розвитку економіки держави;

б) формування цілісної науково обґрунтованої концепції соціальної політики, що стало б причиною зменшення кількості нормативно-правових актів, предметом правового регулювання яких іноді були одні й ті самі питання;

в) підвищення якості підготовки соціальних законопроектів, з метою уникнення численних змін до відповідних законів;

г) подолання політичної нестабільності, яка зазвичай призводить до прийняття популістських, так званих «передвиборчих» законів соціального спрямування, внаслідок чого створюється прецедент економічно необґрунтованого розширення юридичних гарантій соціального забезпечення;

– першочерговим завданням у питанні вдосконалення планування соціальних стандартів має стати внесення змін до методики визначення прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати;;

– важливим аспектом вдосконалення планування видатків на фінансування соціальних гарантій має стати перегляд методики визначення фінансового нормативу бюджетної забезпеченості в контексті врахування дії усіх чинників, які впливають на його реальні розміри;

– перспективним напрямом вдосконалення планування та управління фінансовими ресурсами, які спрямовуються державою на забезпечення соціальних гарантій є розробка соціального бюджету. Його використання, на наш погляд, дасть змогу забезпечити проведення збалансованої політики у сфері соціальних гарантій, яка враховує суспільні очікування і економічні можливості держави.

Література

1. Буковинський С.А. Фінансова криза в Україні: вплив на розвиток економіки та деякі заходи з досягнення стабілізації / С.А. Буковинський // Фінанси України. – 2010. – №11. – С. 10-30.
2. Демянишин В. Г. Теоретична концептуалізація і практична реалізація бюджетної доктрини України: [Монографія]/ В.Г.Демянишин. – Т.–2008.– 496 с.
3. Луніна І. Формування місцевих бюджетів на основі принципу еквівалентності: шлях до ефективної бюджетної системи / І. Луніна // Фінанси України. – 2010. – №9. – С. 3-12.
4. Сибірянська Ю.В., Котіна В.М. Інноваційні підходи до прогнозування і планування доходів бюджету / Ю.В. Сибірянська, В.М Котіна.// Фінанси України. – 2011. – № 2. – С.72-85.
5. Ярошенко Ф.О., Бушуєв С.Д. Сім ключів успіху в розвитку системи державних фінансів України / Ф.О.Ярошенко, С.Д Бушуєв.// Фінанси України. – 2011. – №6. – С. 3–12.
6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://www.minfin.gov.ua, офіційний сайт Міністерство фінансів України.
7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://www. ukrstat. gov. ua, офіційний сайт Державної служби статистики України.

8. [Електронний ресурс]. – Режим доступу із http://www. rada. te. ua, офіційний сайт Тернопільської міської ради.

Спасів Н.Я., Мартинюк В.Ф.

ПРАГМАТИЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

У статті проведено аналіз тенденцій забезпечення соціальних гарантій органами місцевого самоврядування у сучасних умовах. Висвітлено вплив економічних трансформацій на планування соціальних видатків місцевих бюджетів.

Ключові слова: місцевий бюджет, видатки місцевих бюджетів, соціальні видатки місцевих бюджетів.

Спасив Н.Я., Мартынюк В.Ф.

ПРАГМАТИЗМ ОБЕСПЕЧЕНИЕ СОЦИАЛЬНЫХ ГАРАНТИЙ ОРГАНАМИ МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ

В статье проведен анализ тенденций обеспечения социальных гарантий органами местного самоуправления в современных условиях. Освещены влияние экономических трансформаций на планирование социальных расходов местных бюджетов.

Ключевые слова: местный бюджет, расходы местных бюджетов, социальные расходы местных бюджетов.

Spasiv N.Ya., Martyniuk V.F.

PRAGMATISM SOCIAL QUARANTEES LOCAL GOVERNMENTS

The paper analyzes the trends of social guarantees by local governments in the modern world. The impact of economic transformation on the planning of social expenditures of local budgets.

Keywords: local budget expenditures of local budgets, social expenditures of local budgets.